

[Viggo Starcke.]

ment, man kan se bag ved denne politik, er for Englands vedkommende ønsket om at have et vist krigsberedskab i levnedsmiddelfremstilling inden for sine grænser og for samtlige landes vedkommende ønsket om at holde jordpriserne oppe, simpelt hen fordi alle landbrugere og jordejere er kommende jordsælgere, som er interesserede i en høj jordpris.

Den billige mad, som er så stort et aktiv for Danmark, kan sidestilles med et andet stort aktiv, nemlig Danmarks beliggenhed. Hvis Danmark kommer ind i et større samarbejdsområde, ind i et større fællesmarked, vil landets beliggenhed være af meget stor betydning, for Danmarks specielle geografiske forhold — vi er vel det land i Europa, der har flest havne i forhold til befolkningstallet — bringer os den meget store fordel, at vi kan udnytte den billige transport til søs; der er jo i Danmark så mange havne, at man kan sejle varerne til et hvilket som helst sted i landet og kun behøver at transportere dem med bil et par timers kørsel.

Endelig har Danmark endnu sine i gennemsnit lave todsatser, som har vist sig at være en fordel, og som vi skal kæmpe for ikke at blive tvunget til at afskaffe. Men man har vel lov til at spørge: hvad er det egentlig, man vil, hvad er det egentlig, man tilsigter med planerne om fællesmarkedet og frihandelsområdet? Hvad er det, de enkelte lande ser deres interesse i? Er det en stor og billig import, eller er det en stor og dyr eksport? Et land, som kan gennemføre en stor eksport, har mulighed for at købe en stor import til gengæld. Men hvis man skal stille problemet klart og hårdt op, har et land jo i og for sig ingen interesse i at komme af med sin eksport, hvis ikke denne eksport netop skal købe en import. Den fundamentale interesse ligger i importen, og derfor må konklusionen blive, at i virkeligheden er befolkningens interesse i ethvert europæisk land en billig import og en fri import. Man kan se det i det problem, som den højtrædede økonomiminister pegede på: dobbeltpriserne og dumpingsystemet. Ved dobbeltpriserne prøver et land at holde lave priser i sit eget land og give andre lande høje priser; men for Danmarks vedkommende er det ganske omvendt, og det viser, hvor

forvirret den økonomiske teori i det nuværende Europa egentlig er. Så længe man har den anskuelse, at varefordyrelse er en fordel, så længe vil det være vanskeligt at få gennemført den fulde frihandel. Men så er spørgsmålet: er toldbeskyttelse og restriktioner en fordel, og i bekræftende fald: for hvem er det en fordel, og hvilke andre grupper i befolkningen må betale? Det er altid meget store grupper af befolkningen, der må betale omkostningerne, og det er ganske små, velorganiserede og velkapitaliserede grupper, der indkasserer fordelene.

Englands ejendommelige stilling i det nuværende Europa har til dels sin rod i, at England ikke er frit stillet, fordi det er knyttet sammen med dominionlandene, og fordi det er bundet af Ottawa-aftaler og præferencepolitik. Jeg tror nok, at Englands politik — så vidt jeg kan skimte den — er den gennem et frihandelsområde at skabe sig adgang til de europæiske markeder og samtidig sørge for, at de europæiske lande holdes ude fra imperiets markeder. Men hvis det er rigtigt, må man sige, at Richard Cobden har levet forgæves i England. Det var ham, der gennemførte sin frihandelspolitik ved at rejse rundt fra møde til møde og vise den engelske befolkning et brød og sige: dette her betaler I for, og så brækkede han det midt over og sagde: og dette her får I for pengene. Det var Cobden, der førte sin frihandelspolitik som den billige mads politik og viste hele den engelske industri, hvor vigtigt det var for den, at dette billige råstof, maden, kom alle til gode.

I dag har England forladt frihandelen, både under socialdemokratiske og konservative regeringer, og det, som er Englands største tab og fattigdom, er, at det ikke har et liberalt parti, som har kunnet holde frihandelen levende. Under frihandelen vandt England et imperium, under afspærringspolitikken har det næsten tabt det igen.

Hvis man nu skal bedømme den eventuelle økonomiske og til dels politiske blok-dannelse, som kan vokse frem i Vesteuropa, så ligger det jo sådan, at De Forenede Stater har givet sin velsignelse til en integreringspolitik i Europa. Spørgsmålet bliver da, om ikke det samlede europæiske marked og det amerikanske marked i det lange løb vil